

15 Νοεμβρίου 2024

Όσιος Παΐσιος ο Μέγας Μεγάλος στάρετς του μοναστηριού Νεάμτς (1722-1794)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Συναξαριακές Μορφές](#)

A) Η ζωή του

Ο όσιος Παΐσιος από το Νεάμτς ήταν ένας από τους μεγαλύτερους στάρετς που εγνώρισε ποτέ ο Ρουμανικός μοναχισμός.

Κατά πάσα πιθανότητα ήταν στην καταγωγή Μολδαβός, ίσως να καταγόταν από το γένος των Καντεμίρ. Λόγω των συχνών επιθέσεων των Οθωμανών και Τατάρων, οι πρόγονοί του μετώκησαν και εγκατεστάθηκαν στην πόλι Πολτάβα της Μικρορωσίας*. Ο όσιος στάρετς Παΐσιος γεννήθηκε στις 21 Δεκεμβρίου 1722 στην Πολτάβα από γονείς ευλαβείς. Ο πατήρ του ήταν ιερέυς στον καθεδρικό ναό της Πολτάβας. Σ' αυτό το σπίτι υπήρχε η ευλογία του Θεού. Ο Πέτρος (αυτό ήταν το κατά κόσμον όνομα του στάρετς) ήταν το ενδέκατο παιδί από τα δώδεκα αδέρφια. Ορφάνεψε μικρός από πατέρα, και δόθηκε από την μητέρα του για να σπουδάση στην Ακαδημία Μοβιλεάνα του Κιέβου το 1735. Μετά από τέσσερα χρόνια σπουδών, η ψυχή του δεν εύβρισκε ανάπαυσι σ' αυτά. Αισθανόταν το κάλεσμα για την μοναχική πολιτεία. Το φθινόπωρο του έτους 1739, όταν ήταν μόλις 17 ετών, ανεχώρησε αναζητώντας ένα μοναστήρι και έναν καλό Πνευματικό που θα ήταν τόσο αναγκαίος για την ψυχή του. Επί επτά χρόνια περιπλανιόταν στις περισσότερες σκήτες και μοναστήρια, μεταξύ των οποίων και στην λαύρα Πετσέρσκα. Στο μοναστήρι Μεντβεντέσκι έγινε ρασοφόρος με το όνομα Πλάτων.

Μα επειδή δεν ευρήκε ανάπαυσι και πνευματική ησυχία στα μοναστήρια της Ουκρανίας, παρακινήθηκε από το Άγιο Πνεύμα και πέρασε στη Μολδαβία το 1745. Εδώ αγωνίζονταν πολλοί μοναχοί από την Μικρορωσία. Ο Πλάτων εγκαταστάθηκε στην σκήτη Τρεστιένι. Ύστερα επήγε στην σκήτη Κίρνουλ, κοντά στον ποταμό Μπουζάου, όπου ευρισκόταν τότε εκεί και ο ερημίτης Ονούφριος. Το καλοκαίρι του 1746 ανεχώρησε για τον Άθωνα και έζησε λίγο καιρό στην έρημο, κοντά στην Μονή του Παντοκράτορος. Το 1750 ο στάρετς Βασίλειος έκειρε μοναχό τον ερημίτη Πλάτωνα, δίνοντάς του το όνομα Παΐσιος. Απ' αυτό το έτος ο ταπεινός Παΐσιος άρχισε να δέχεται μαθητάς στην σκήτη του αγίου Προφήτου Ηλιού (Ρωσική), όπου και διέμενε. Έλαβε κατόπιν την ιερωσύνη και έζησε στο Άγιον Όρος συνολικά 17 χρόνια. Το καλοκαίρι του 1763 ήλθε στην Μολδαβία με τους μαθητάς του και κατώκησε στο μοναστήρι Ντραγκομίρνα. Εδώ έμεινε 12 χρόνια -μέχρι τις 14 Οκτωβρίου 1775- αφού δημιούργησε μιαν αδελφότητα από 350 μοναχούς. Το φθινόπωρο του 1775 ήλθε στο μοναστήρι του Σέκου, συνοδευόμενος από 200 μαθητάς. Πάλι το καλοκαίρι του 1779 μετώκησε για τελευταία φορά στην μεγάλη Λαύρα της Μολδαβίας, στο μοναστήρι Νεάμτς.

Στο μοναστήρι Νεάμτς ο όσιος επέρασε τα τελευταία 15 χρόνια, που ήταν τα πλέον καρποφόρα πνευματικά απ' όλη την ζωή του. Εδώ κατάρτισε ικανό αριθμό από μεταφραστάς των έργων των αγίων Πατέρων, ωργάνωσε την αδελφότητα κατά το αγιορείτικο τυπικό, εδημιούργησε μια μεγάλη σε αριθμό συνοδεία, η οποία επλησίαζε τους χιλίους μοναχούς, εδίδαξε πολλούς μαθητάς του στην εξάσκησι της νοεράς προσευχής και είχε πνευματικές σχέσεις με πολλά μοναστήρια, στάρετς, Πνευματικούς, ερημίτας, επισκόπους και άρχοντας. Στις 15 Νοεμβρίου 1794 ο μεγάλος στάρετς του μοναστηριού Νεάμτς, ο επωνομασθείς μέγας Βελιτσικόβσκυ, εξεδήμησε προς την μακαρία ανάπαυσι, σε ηλικία 72 ετών. Ενταφιάσθηκε δίπλα στην εκκλησία, όπως φαίνεται μέχρι σήμερα.

Β) Έργα και λόγοι διδασκαλίας

1) Τον καιρό που ο ρασοφόρος Πλάτων ασκείτο στην σκήτη Τρεστιένι, είχε τοποθετηθή ως διακονητής στο μαγειρείο. Αλλά επειδή δεν ήξερε να μαγειρεύη και ήταν καχεκτικός στο σώμα, κάποια ημέρα δεν έβρασε το φαγητό αρκετά. Και όταν κατέβαζε το καζάνι από την φωτιά, χύθηκε από απροσεξία του όλο το φαγητό, για το οποίο έκλαψε πολύ, ζητώντας συγχώρησι. Την άλλη ημέρα επήρε εντολή να ζυμώση ψωμί στο φούρνο. Αλλά και εδώ έπαθε τον ίδιο πειρασμό. Επειδή δεν ήξερε να φτιάξη το προζύμι και δεν είχε την δύναμι να το ζυμώση όσο έπρεπε, το ζυμάρι δεν εφούσκωσε. Ήλθε λοιπόν ένας αδελφός να τον βοηθήση, το εξύμωσε πάλι. Μα δεν ήξερε ακόμη να κανονίση την φωτιά στο φούρνο, με αποτέλεσμα να καούν όλα τα ψωμιά. Τότε ο ρασοφόρος Πλάτων ζητούσε γονατιστός συγχώρησι

από τους πατέρας, και έκλαιγε από την στενοχώρια του όλες εκείνες τις ημέρες.

2) Αργότερα, όταν ο Πλάτων έγινε μοναχός (Παΐσιος) και στάρετς του μοναστηριού Νεάμτς, εδίδασκε τους μαθητάς του με όλα αυτά λέγοντας: Παιδιά μου, αυτοί που έρχονται στην αδελφότητά μας, να μην αποθαρρύνονται, εάν βλέπουν τις αδυναμίες ωρισμένων υποτακτικών, διότι και εγώ ήμουν παρόμοιος. Αλλά να έχουν υπομονή, και με την βοήθεια του Θεού και τον αγώνα των θα διακονούν με επιτυχία στα διακονήματα.

3) Ένας μεγαλόσχημος μοναχός ονόματι Δοσίθεος είπε στον ρασοφόρο Πλάτωνα, ότι σε λίγες ημέρες θα έλθη ο μεγάλος στάρετς Βασίλειος από την Μεγάλη Ποϊάνα στην σκήτη Τρεστιένι, και εάν ιδή τέτοιο νέο, με αγγελικό φρόνημα, θα τον αναγκάση να δεχθή την ιερωσύνη. Τότε ο Πλάτων τον ευχαρίστησε και του είπε:

— Πάτερ Δοσίθεε, εγώ μέχρι του θανάτου μου επιθυμώ να παραμείνω απλός μοναχός, διότι δεν είμαι άξιος για ένα τέτοιο μεγάλο αξίωμα.

— Ο Θεός να σε βοηθήση αδελφέ, αποκρίθηκε ο Δοσίθεος.

4) Κάποιο φθινόπωρο ο ηγούμενος της σκήτης έβαλε τον Πλάτωνα να φυλάττη το αμπέλι με την εντολή να μη τρώγη σταφύλια, παρά μόνο μετά το φαγητό, διότι θα τον ενοχλήση το στομάχι του. Αλλά ο υποτακτικός νικήθηκε από τη γαστριμαργία. Όλη την ημέρα έτρωγε σταφύλια και την ώρα του φαγητού δεν γευόταν τίποτε. Με τον καιρό αρρώστησε, αδυνάτισε. Τότε τον εκάλεσε ο ηγούμενος να τον ιδή. Και ο Πλάτων, ντροπιασμένος, ωμολόγησε το σφάλμα λόγω παρακοής του, και ζήτησε με δάκρυα συγχώρησι.

5) Έλεγαν οι πατέρες της σκήτης για τον Πλάτωνα -και αυτό αξίζει να το γνωρίσουμε- ότι μια νύκτα που εξημέρωνε Κυριακή, ο Πλάτων κοιμήθηκε με τόση όρεξι, ώστε δεν άκουσε καθόλου το καμπανάκι του όρθρου. Όταν εξύπνησε, η ακολουθία ευρισκόταν στην μέση. Τότε από την μεγάλη του λύπη άρχισε να κλαίη και επέστρεψε στο κελλί του. Την δεύτερη ημέρα ντρεπόταν να πάη στην Λειτουργία και στην τράπεζα με τους αδελφούς, αλλά εκάθισε στο κελλί του κλαίγοντας, διότι τόσο πολύ ήταν κυριευμένος από τον φόβο του Θεού. Απ' αυτή την ημέρα για πολύ καιρό ο ρασοφόρος Πλάτων δεν κοιμόταν πλέον στο κρεβάτι, αλλά καθόταν σ' ένα σκαμνί, για να μπορή να σηκώνεται στον όρθρο.

6) Τότε που ο ταπεινός Πλάτων ασκείτο στην σκήτη Κίρνου, επήγαινε συχνά στην έρημο, στον όσιο Ονούφριο, πολύ ενάρετο και χαριτωμένο άνδρα, και του ζητούσε να του ειπή λόγους πνευματικούς. Κάποια φορά, αφού του είπε ο γέροντας για τα σωματικά και ψυχικά πάθη και τον πονηρό πόλεμο των δαιμόνων, επρόσθεσε στην συνέχεια και αυτά:

— Εάν δεν προστατεύη ο Χριστός τον λαό του, δεν μπορεί να σωθή κανένας από τους αγίους. Αλλά αυτός που προσπίπτει στον Χριστό με πίστι, αγάπη, ταπεινώσι και δάκρυα, αυτός λαμβάνει ανέκφραστες ευλογίες και χάρες, ειρήνη και αγάπη θερμή από τον Θεό.

Μάρτυρες αυτής της εργασίας είναι τα ανυπόκριτα δάκρυα, που πηγάζουν από μεγάλη αγάπη, καρδιακή συντριβή και συνεχή ταπείνωσι για τον Χριστό. Διότι μόνο με την αγάπη του Χριστού ο άνθρωπος γίνεται απαθής προς τα αγαθά αυτού του κόσμου.

7) Μετά από τέσσερα χρόνια πνευματικής ασκήσεως στην Μολδαβία, ο ρασοφόρος Πλάτων ανεχώρησε για το Άγιον Όρος, για να γλυτώση από την χειροτονία του σε ιερέα, όπως μόνος του το ωμολόγησε αργότερα: «φοβήθηκα μήπως οι πατέρες της Μολδαβίας με αναγκάσουν να δεχθώ την ιερωσύνη».

8) Σαν έφτασε ο Πλάτων στο Όρος του Άθωνος, περπάτησε σ' όλα τα μοναστήρια για να εύρη έναν έμπειρο πνευματικό οδηγό. Αλλά δεν ευρήκε ένα Πνευματικό όπως τον ήθελε. Γι' αυτό ανεχώρησε για την έρημο, και ασκήθηκε μόνος του επί τέσσερα χρόνια, με πολλή σκληραγωγία, στην προσευχή και στην ανάγνωσι των Αγίων Πατέρων, στα δάκρυα και στην καθημερινή ολονύκτια αγρυπνία.

9) Η άσκησης του μακαρίου Πλάτωνος ήταν στην μοναξιά αρκετά δύσκολη και κοπιαστική. Ασχολείτο αδιάκοπα με την ανάγνωσι των Αγίων Γραφών και την ψαλμωδία των ψαλμών. Τροφή ελάμβανε κάθε δεύτερη ημέρα, και τότε μόνο με νερό και παξιμάδι, εκτός από τα Σάββατα, Κυριακές και εορτές. Μα και η φτώχεια του ήταν πρωτοφανής. Ζούσε μόνο από την ελεημοσύνη. Είχε μόνο ένα ζωστικό και ένα ράσο, και αυτά πολύ παλαιά. Πολλές ώρες, λόγω της φτώχειας του, περπατούσε ξυπόλυτος τον χειμώνα, χωρίς υποκάμισο. Αλλά ο ταπεινός Πλάτων χαιρόταν για την ένδειά του, όπως χαίρεται ο πλούσιος με τα πλούτη του. Ουδέποτε κλείδωνε την πόρτα του κελλιού του, όταν έφευγε να πάη κάπου, διότι δεν είχε τίποτε μέσα, εκτός μόνο από τα βιβλία των αγίων Πατέρων που τα είχε φέρει από το μοναστήρι.

10) Εκείνη την περίοδο, κατά θεία πρόνοια, ήλθε στο Άγιον Όρος ο μεγάλος στάρετς Βασίλειος από την Μεγάλη Ποϊάνα. Παρέμεινε μερικές ημέρες στο κελλί

του μακαρίου Πλάτωνος. Μετά από επίμονες παρακλήσεις ο στάρετς Βασίλειος τον έκειρε μοναχό, δίνοντάς του το όνομα Παΐσιος.

Ύστερα ο γέροντας συνεβούλευσε τον μαθητή του ν' αφήση την ερημική ζωή και να ακολουθήση την βασιλική οδό, λέγοντας: Ολόκληρη η μοναχική ζωή διαιρείται σε τρία μέρη: πρώτον στην κοινοβιακή ζωή, δεύτερον στην ανά δύο ή τρεις διαβίωσι, που ονομάζεται βασιλική ή μέση οδός και είναι τα πάντα κοινά, και τρίτον στην κατά μόνας ερημική άσκησι, που είναι κατάλληλη μόνο στους τελείους και αγίους άνδρας.

Αυτόν τον καιρό όμως μερικοί μοναχοί ανεκάλυψαν και τέταρτο είδος ζωής στο μοναχικό πολίτευμα. Ο καθένας φτιάχνει κελλί ο ίδιος, όπου του αρέσει, ζη μόνος του και κυβερνάται κατά τη θέλησί του. Αυτοί δεν είναι πραγματικοί ερημίτες, αλλά αυθαίρετοι και αυτόκλητοι, διότι εκλέγουν ένα τρόπο ζωής που είναι στα μέτρα των δυνάμεών των, εγκαταλείποντας της κοινοβιακή υπακοή.

Μερικοί απ' αυτούς λέγουν: «Εγώ γι' αυτό ζω μόνος μου, για να μη στεναχωρώ τον αδελφό μου, ούτε και εγώ να στεναχωριέμαι από άλλους. Επίσης προφυλάγομαι από μάταιες συζητήσεις και διάφορες κατακρίσεις». Γνωρίζεις όμως, φίλε μου, ότι αυτά τα λόγια περισσότερο σε ντροπιάζουν παρά σε δικαιώνουν; Διότι και οι πατέρες της Εκκλησίας λέγουν ότι οι νέοι είναι ωφέλιμο για την ψυχή των να απέχουν από την υπερηφάνεια, το θέλημά των, την πονηρία και άλλα παρόμοια ματαιόδοξα έργα ανθρωπίνης αλαζονείας.

11) Πάλι έλεγε ο όσιος Βασίλειος στον μαθητή του Παΐσιο:

— Καλλίτερα είναι να ζης μαζί μ' ένα αδελφό, να γνωρίζης τις αδυναμίες και τον χαρακτήρα σου, να μετανοής, να προσεύχεσαι ενώπιον του Κυρίου και να αγιάζεσαι όλη την ημέρα με την Χάρι του Χριστού, παρά να αυξάνη η αλαζονεία και το θέλημά σου, να τα κρύβης με πονηρία και να τρέφεις πνευματικά μ' αυτή την ιδιόρρυθμη ζωή. Διότι αυτή η εγωιστική ζωή προκαλεί όχι λίγες πληγές από τα πάθη.

12) Πάλι επρόσθεσε ο στάρετς Βασίλειος:

— Η μοναχική κουρά πριν από τον κατάλληλο καιρό γίνεται αιτία υπερηφανείας, όπως λέγει ο άγιος Βαρσανούφιος. Επομένως, εάν τον αδύνατο η κουρά τον οδηγεί στην υπερηφάνεια, τότε πού να στηριχθή αυτός που αποτολμά αυτόν τον αγώνα με το θέλημά του; Δεν είναι άραγε καλλίτερα να βαδίζη την μέση και βασιλική οδό, κρατώντας την σιωπή με άλλους δύο-τρεις;

13) Η κοινοβιακή ζωή, κατά την εντολή του Κυρίου, έλεγε ο μεγάλος στάρετς,

αυξάνει τον ζήλο στον μοναχό για κάθε έργο, γι' αυτό και πολεμείται από τον σατανά. Σ' αυτή την ζωή δεν υπάρχει χώρος για την φιλαυτία και την ατομικότητα, που εξουσιάζουν συνήθως αυτούς που ζουν με το ιδικό των θέλημα.

14) Αυτοί που ζουν στην μοναξιά από την αρχή της μοναχικής ζωής των, τους φαίνεται κατόπιν δύσκολη η ζωή του κοινοβίου. Γι' αυτό μερικοί απ' αυτούς λέγουν: Η εργασία για εμάς τους ίδιους προξενεί ζήλο και επιμέλεια, ενώ η εργασία για τους αδελφούς προκαλεί αμέσως οκνηρία και γογγυσμό.

15) Έλεγε πάλι ο στάρετς Βασίλειος:

— Αυτός που ζη στο θέλημά του, εργάζεται μόνο για τον εαυτό του, από αγάπη του εαυτού του. Ενώ αυτός που ζη μέσα στην αδελφότητα, εργάζεται για τον Κύριο, από αγάπη για τον Κύριο. Γι' αυτό πρέπει εμείς οι αδύνατοι να ακολουθούμε την βασιλική οδό, όπου ζουν πολλοί σ' ένα τόπο. Μ' αυτό το είδος της ζωής και τους πειρασμούς θα νικήσουμε και την φιλαυτία μας θα ξερριζώσουμε.

16) Αρχίζοντας ο μακάριος Παΐσιος να δέχεται κοντά του περισσότερους αδελφούς, κατά την συμβουλή του στάρετς Βασιλείου, είχε μεγάλη έλλειψη από ιερέα. Τότε οι αδελφοί παρακάλεσαν με δάκρυα τον Παΐσιο να δεχθή την ιερωσύνη, αλλά αυτός δεν ήθελε, θεωρώντας τον εαυτό του ανάξιο. Τότε μερικοί από τους γέροντας πατέρας του Άθωνος είπαν στον όσιο:

— Πώς μπορείς να διδάσκεις τους αδελφούς να υπακούουν και να κόβουν το θέλημά των, όταν εσύ δεν κάνεις υπακοή και περιφρονείς τα δάκρυα τόσων ανθρώπων; Είναι φανερό ότι αγαπάς το θέλημά σου και έχεις περισσότερη εμπιστοσύνη στα λόγια σου, παρά στα λόγια αυτών, που είναι παλαιότεροι από εσένα και στα χρόνια και στην πείρα. Άραγε δεν αντιλαμβάνεσαι ότι κάνεις παρακοή; Σαν άκουσε τα λόγια αυτά ο Παΐσιος, υπήκουσε στην γνώμη των αθωνιτών πατέρων και δέχθηκε την ιερωσύνη.

17) Έλεγαν για την αδελφότητα του οσίου Παϊσίου στην Σκήτη του Προφήτου Ηλιοίου (Ρωσική) ότι είχε μεγάλη στέρση από υλικά αγαθά, αλλά είχε σε τέλειο βαθμό την ειρήνη και τον πνευματικό ζήλο. Εκτός από την συμμετοχή στις καθημερινές εκκλησιαστικές ακολουθίες η αδελφότης ασχολείτο και με τις χειρωνακτικές εργασίες με τέλεια αγάπη, ταπεινίωσι και σιωπή.

18) Έλεγαν για τον μακάριο στάρετς ότι και αυτός εκοπίαζε την ημέρα στην κατασκευή κουταλιών, ενώ την νύκτα ασχολείτο με την ανάγνωσι και αντιγραφή πατερικών βιβλίων, θυσιάζοντας για τον ύπνο μέχρι τρεις ώρες.

19) Μερικές φορές τον χρόνο ο πατριάρχης Σεραφείμ, ο οποίος ησύχαζε στο

μοναστήρι του Παντοκράτορος, καλούσε τον στάρετς Παΐσιο στην μονή για την τέλεσι της Θείας Λειτουργίας. Και πράγματι, ωφελούντο όλοι να βλέπουν τον Παΐσιο να ιερουργή στα ελληνικά, χωρίς βιασύνη, με ανέκφραστη ευλάβεια, και με το πρόσωπο βρεγμένο από δάκρυα καθ' όλη την διάρκεια της ακολουθίας.

20) Ο στάρετς Παΐσιος αγαπούσε πάρα πολύ την ανάγνωσι των έργων των Αγίων Πατέρων. Να τι απάντησε στον στάρετς Αθανάσιο, ο οποίος τον κατηγορούσε για ωρισμένα πράγματα:

— Να μη λέγης, πάτερ Αθανάσιε, ότι επαρκούν δύο ή τρία βιβλία για την ψυχική μας σωτηρία. Χωρίς αμφιβολία, ούτε η μέλισσα συγκεντρώνει το μέλι από ένα μόνο λουλούδι, αλλά από πολλά. Έτσι γίνεται και μ' αυτόν που διαβάζει τα Πατερικά βιβλία. Το ένα από αυτά τον διδάσκει ορθά για την πίστι, το άλλο τον διδάσκει να σιωπά και να προσεύχεται, το άλλο του μιλά για την υπακοή, την ταπείνωσι και την υπομονή, ενώ άλλο τον συμβουλεύει για την αγάπη του Θεού και του συνανθρώπου. Οπότε χρειάζεται να διαβάξη ο άνθρωπος πολλά Πατερικά βιβλία, για να ζη κατά τον νόμο του Ευαγγελίου.

21) Έλεγε ο όσιος Παΐσιος:

— Αυτός που δεν θέλει να δεινοπαθήση με τον Χριστό στην κοινοβιακή ζωή, και συγχρόνως υπερηφανεύεται ότι σηκώνει τον σταυρό του Χριστού, εκλέγοντας πρόωρα την ερημική ζωή, γίνεται ένας επαναστάτης και όχι ένας ερημίτης.

22) Έλεγε πάλι:

Η κοινοβιακή ζωή και η εξ αυτής αγία υπακοή, που είναι η ρίζα της μοναχικής ζωής, τοποθετεί μέσα στους κόλπους της τον ίδιο τον Σωτήρα Χριστό, που δίνει σαν παράδειγμα στους ανθρώπους την ζωή του, με τους δώδεκα Αποστόλους, οι οποίοι υποτάχθηκαν καθ' όλα στις θείες του εντολές.

23) Κανένα άλλο είδος μοναχικής ζωής δεν οδηγεί τον μοναχό τόσο στην πνευματική πρόοδο και δεν τον λυτρώνει τόσο εύκολα από τα σωματικά και ψυχικά πάθη, όσο η κοινοβιακή ζωή με την μακαρία υπακοή. Και αυτό οφείλεται στην ταπείνωσι που γεννάται από την υπακοή.

24) Και για την πνευματική αγάπη έλεγε πάλι:

— Η ζωή στο κοινόβιο ενώνει τους αδελφούς, χωρίς διακρίσεις γενεών, με την εν Χριστώ αγάπη, και έτσι όλοι γίνονται ένα σώμα με μία μόνο κεφαλή -τον Χριστό- μία μόνο ψυχή, μία και μοναδική θέλησι και ένα και μοναδικό σκοπό -τη διαφύλαξι των εντολών του Χριστού, με το να προτρέπη ο ένας τον άλλο στον καλό αγώνα,

να υπακούη ο ένας στον άλλο, να μεταφέρει ο ένας το φορτίο του άλλου, να γίνη πατέρας και μαθητής ο ένας για τον άλλον.

25) Έλεγε πάλι ο στάρετς:

— Η αγία υπακοή σαν ρίζα και θεμέλιο της μοναχικής ζωής, είναι άρρηκτα δεμένη με την ζωή του κοινοβίου, όπως είναι δεμένη η ψυχή με το σώμα. Διότι δεν μπορεί να υπάρξη το ένα χωρίς το άλλο.

26) Στο κοινόβιό μας, έλεγε ο μακάριος Παΐσιος, κανένας δεν έχει τίποτε το προσωπικό του, διότι όλα έχουν διατεθή σε όλους, εφ' όσον η απληστία είναι η οδός του προδότου Ιούδα. Όποιος έρχεται στο μοναστήρι, είναι υποχρεωμένος να εναποθέση όλη την περιουσία του, μέχρι και το πιο ελάχιστο αντικείμενο, στα πόδια του ηγουμένου, χαρίζοντας τον εαυτό του, την ψυχή και το σώμα του στον Θεό μέχρι θανάτου.

27) Κατόπιν επρόσθεσε και αυτά:

— Είναι αλήθεια ότι στο κοινόβιό μας δεν φθάνουν όλοι στα ίδια εξ ίσου μέτρα της πνευματικής ηλικίας. Οι περισσότεροι απαρνούνται όλα τα θελήματά των και την γνώμη των, υπακούουν σε όλους τους αδελφούς και υπομένουν με μεγάλη χαρά τις επιπλήξεις και τους πειρασμούς. Αυτοί είναι πάντοτε κυρίαρχοι του εαυτού των στις κατηγορίες εναντίον των και θεωρούνται από όλους οι πλέον ανάξιοι. Οι άλλοι, που δεν είναι και λίγοι, πέφτουν και πάλι σηκώνονται, σφάλλουν και πάλι μετανοούν, με δυσκολία υπομένουν τους ελέγχους και τους πειρασμούς, αλλά δεν παραμένουν στα πρώτα και προσεύχονται με θερμότητα στον Θεό να τους αποστείλη βοήθεια. Υπάρχουν ακόμη λίγοι που δεν μπορούν καθόλου να υπομείνουν τους πειρασμούς και τις συκοφαντίες. Αυτοί έχουν ανάγκη να τρέφονται με το γάλα της ευσπλαχνίας, της φιλανθρωπίας και της ανοχής, μέχρι να φθάσουν στην κατάλληλη πνευματική ηλικία.

28) Σε κάποιον από τους φίλους του, έλεγε ο όσιος Παΐσιος τα παρακάτω λόγια:

— Έχω μια ακατάπαυστη θλίψη και πόνο στην καρδιά μου. Άραγε με τι πρόσωπο θα παρουσιασθώ εγώ μπροστά στον φοβερό Κριτή, για να απολογηθώ τόσο για τις ψυχές των αδελφών μου που ευρίσκονται στην υπακοή μου, όταν εγώ δεν είμαι σε θέση να αντιληφθώ το μολυσμό της ψυχής μου; Αλλά, αν και είμαι ανάξιος, έχω την ελπίδα της σωτηρίας μου στις προσευχές των αδελφών μου που ζουν μαζί μου.

29) Όταν ο στάρετς Παΐσιος εξήλθε με τη συνοδεία του από το Όρος του Άθωνος για το μοναστήρι Ντραγκομίρνα, επέβαλε με την ευλογία του μητροπολίτου Μολδαβίας Γαβριήλ τον παρακάτω κανονισμό για την τάξι της μοναχικής ζωής:

— Κανέννας κοινοβιάτης αδελφός να μην έχη το παραμικρό αντικείμενο ιδιωτικής περιουσίας, κινητό ή ακίνητο. Ο ηγούμενος του μοναστηριού θα έχη την φροντίδα να δίνη στον καθένα τα αναγκαία, ανάλογα με τη διακονία του.

— Κάθε αδελφός ν' αγωνίζεται ν' αποκτήση την τελεία υπακοή, αφού απαρνηθή όλα τα θελήματά του, τις σκέψεις και την ελευθερία του.

— Ο ηγούμενος να γνωρίζη καλά την Αγία Γραφή και την διδασκαλία των Αγίων Πατέρων ώστε να γνωρίζη πώς να κατευθύνη τους μοναχούς κατά το θέλημα του Θεού.

— Οι εκκλησιαστικές ακολουθίες και όλη η κοινοβιακή τάξι να τηρούνται ακριβώς κατά το τυπικό του Αγίου Όρους Άθωνος.

— Ο ηγούμενος και όλοι οι αδελφοί είναι υποχρεωμένοι να συμμετέχουν καθημερινά στις εκκλησιαστικές ακολουθίες με ράσο και κουκούλι. Μόνο οι ασθενείς ή οι σταλμένοι σε διακόνημα μπορούν να απουσιάζουν από την εκκλησία.

— Στην τράπεζα να προσφέρεται το φαγητό κατά το εκκλησιαστικό τυπικό και την τάξι του Αγίου Όρους.

— Σε κανέναν δεν επιτρέπεται να τρώγη στο κελλί του, από τον ηγούμενο μέχρι και τον τελευταίο δόκιμο αδελφό. Μόνο οι ασθενείς και οι γέροντες επιτρέπεται να παίρνουν τροφές για το κελλί των.

— Στα κελλιά οι αδελφοί είναι υποχρεωμένοι περισσότερο από ο,τιδήποτε άλλο έργο να ασκούνται στην καρδιακή προσευχή. Επίσης να διαβάζουν τους ψαλμούς, την Αγία Γραφή και τα βιβλία των Αγίων Πατέρων. Ενώ η έξοδος από τα κελλιά και η διάθεσις για συζήτησι να αποφεύγωνται σαν το δηλητήριο.

— Ο ηγούμενος να τοποθετή τους αδελφούς σ' όλα τα διακονήματα της μονής, για να συνηθίζουν στην ταπείνωσι και στην εκκοπή του θελήματός των.

— Ο ηγούμενος οφείλει να έχη προς όλους την ίδια αγάπη και φροντίδα, καθώς και οι αδελφοί να έχουν σ' αυτόν αγάπη καθαρή και ανυπόκριτη.

— Ο ηγούμενος πρέπει να υπομένη με πραότητα όλες τις αδυναμίες των πνευματικών του τέκνων με την ελπίδα διορθώσεως των. Ενώ αυτοί που ζουν με

το να συμβουλευώνται το λογικό των και αφήνουν την τάξι της υπακοής, μετά από μερικές συμβουλές, να απομακρύνωνται από το μοναστήρι.

— Για την καλή διακυβέρνησι της μοναστηριακής περιουσίας και της περιουσίας που εχάρισαν οι αδελφοί στο μοναστήρι, ο ηγούμενος είναι υποχρεωμένος να έχη ένα αδελφό επιτήδειο που να μπορή να τα διοική όλα καλά.

— Οι αδελφοί που έρχονται για μοναχοί στο μοναστήρι να φορούν τα ενδύματα των λαϊκών και να δοκιμάζωνται από έξι μήνες μέχρι τρία χρόνια. Μετά να εισάγωνται στον μοναχισμό ως ρασοφόροι (δόκιμοι) ή μοναχοί με μανδύα. Ενώ αυτοί που μετά από τρία χρόνια δεν μαθαίνουν την υπακοή και την εκκοπή των θελημάτων των, να αποστέλλωνται πάλι στον κόσμο.

— Στο μοναστήρι να υπάρχη μικρό νοσοκομείο για τους ασθενείς αδελφούς και ένας αρμόδιος αδελφός να φροντίζη γι' αυτούς, προσφέροντας κατάλληλη τροφή, ποτό και ησυχία.

— Στο μοναστήρι να υπάρχουν διάφορα εργαστήρια για τα απαραίτητα της αδελφότητας, στα οποία να εργάζωνται ειδικευμένοι μοναχοί, ώστε να μην υπάρχη ανάγκη να πηγαίνουν οι μοναχοί στους λαϊκούς.

— Να υπάρχουν δύο αρχονταρίκια για τους φιλοξενουμένους· ένα μέσα στο μοναστήρι για τους ευλαβείς λαϊκούς προσκυνητάς, που έρχονται για ψυχική ανάπαυσι και το άλλο εκτός του μοναστηριού για τους επισκέπτας χάριν τουρισμού.

— Ο ηγούμενος να διορίζη τους καταλληλότερους μοναχούς για την φιλοξενία και ψυχική ξεκούρασι των ξένων. Τους πτωχούς και ασθενείς -ασχέτως από πού κατάγονται- να τους οδηγούν είτε στο αρχονταρίκι είτε στο νοσοκομείο και να τους περιποιούνται με καλωσύνη.

— Στο μοναστήρι να είναι απαγορευμένη η είσοδος των γυναικών, εκτός σε περίπτωση μεγάλης ανάγκης, όπως σε καιρό πολέμου ή καταδιώξεως.

— Ο ηγούμενος να εκλέγεται από την συνοδεία των μοναχών και μόνο εξ αυτών που ανήκουν στο μοναστήρι. Να γνωρίζη καλά την Αγία Γραφή και την διδασκαλία των Αγίων Πατέρων και να είναι σ' όλους παράδειγμα αγάπης, πραότητας και σωφροσύνης.

— Το μοναστήρι Ντραγκομίρνα να μην είναι ποτέ και πουθενά υποτεταγμένο, όπως το άφησε με αυστηρή εντολή ο σεβασμιώτατος εκείνος κτίτωρ, ο μητροπολίτης Αναστάσιος Κρίμκα.

30) Ο όσιος Παΐσιος εσυμβούλευε τους αδελφούς να επιτελούν το καθορισμένο διακόνημά των με μεγάλη αγάπη, με τελεία σιωπή και με την προσευχή μυστικά στην καρδιά. Συχνά εξερχόταν και ο ηγούμενος με τους αδελφούς στις δουλειές, και ήταν σε όλους παράδειγμα για όλα.

31) Το καλοκαίρι που οι πατέρες εργάζονταν στην πεδιάδα, επήγαινε μαζί των για τις καθημερινές εκκλησιαστικές ακολουθίες και ένας Πνευματικός, ο οποίος και τους εξωμολογούσε κάθε ημέρα.

32) Όταν ο σάρετς Παΐσιος δεν μπορούσε να παρακολουθή επαρκώς τους εργαζομένους στην πεδιάδα αδελφούς, τους έστελνε μία επιστολή γεμάτη από πνευματικές συμβουλές. Να πώς edίδασκε τους αδελφούς σε μία απ' αυτές τις επιστολές:

— Παιδιά μου, φυλαχθήτε από τον φθόνο. Όπου υπάρχει ζηλοτυπία, εκεί δεν υπάρχει το Πνεύμα του Θεού. Να κυριαρχήτε στην γλώσσα σας για να μη εξέλθη λόγος μάταιος. Όποιος εξουσιάζει την γλώσσα του, φυλάγει την ψυχή του από την λύπη. Από την γλώσσα πηγάζει η ζωή και ο θάνατος. Σ' όλα αν έχετε ταπεινωση, αγάπη και καλωσύνη. Οπλισθήτε με τον φόβο του Θεού, με την μνήμη θανάτου και των αιωνίων βασάνων, αλλά και με τη νοερά προσευχή, την οποία να επαναλαμβάνετε ακατάπαυστα. Να προσφέρετε την θυσία στον Θεό καθαρή, άμωμη, εις οσμήν ευωδίας, κατά τις χριστιανικές σας υποσχέσεις. Να προσφέρετε τον αγώνα και τους ιδρώτες του αίματός σας πάντοτε σαν μία φλόγα πυρός. Ο καύσων και το λιοπύρι της ημέρας να είναι για εσάς όπως η υπομονή των μαρτύρων.

33) Στα κελλιά ζητούσε ο σάρετς Παΐσιος από τους μοναχούς να κάμουν τρεις εργασίες: Να διαβάζουν τους λόγους των Αγίων Πατέρων, να ασκούνται στην νοερά προσευχή και να κάνουν -ανάλογα με τις δυνάμεις των- συχνά μετάνοιες με δάκρυα.

34) Την εξαγόρευσι των λογισμών στους Πνευματικούς θεωρούσε ο μεγάλος σάρετς θεμέλιο της πνευματικής ζωής και ελπίδα σωτηρίας για όλους. Γι' αυτό συνιστούσε στους αδελφούς, κυρίως όσοι ήταν αρχάριοι στα πνευματικά, να εξομολογούνται κάθε βράδυ στον Πνευματικό των.

---

* Η περί το Κίεβο περιοχή της σημερινής Ρωσίας.

Γεροντικό Ρουμάνων Πατέρων
Εκδόσεις Ορθόδοξος Κυψέλη

Πηγή: impantokratoros.gr